

Sekstimersdagen: En sentral reformparole En kvinneparole

I Europa har kampen for kortere arbeidstid vært en viktig sosial bevegelse. Nå hardner denne kampen til fordi kapitalen prøver å tvinge fram en arbeidstidsforlengelse. Derfor blir kampen om arbeidstida helt sentral. Antiliberaliseringsbevegelsen må ta stilling til om de vil delta på denne banen eller stå utfor.

Generelt er det en fordel om den blir en medspiller i kampen for sekstimersdagen. Mange av organisasjonene slåss mot kapitalens ubegrensa makt og for at folk skal ha mulighet til å ta makta i sitt eget liv. En kortere normalarbeidsdag vil gi folk en større

mulighet til være aktive i samfunnet. Kampen for åttetimersdagen var en reformbevegelse i både nedgangs- og oppgangstider.

For kvinnene har sekstimersdagen en spesiell betydning: Den vil gi langt flere kvinner mulighet til å ha full jobb og dermed full lønn. Kortere daglig arbeidstid skal ikke bli noe argument for at kvinnene skal ta mer omsorgsarbeid. Målet er ikke å bruke livet til å jobbe, men å ha et allsidig liv.

Les mer på side 6-7

Venezuela: Midt i en bolivariansk revolusjon

I enda et valg har Hugo Chávez fått flertall på tross av massiv antipropaganda fra USA og landets overklasse og på tross av at alle store medier er eid av de rike. Bente Volder kjenner Venezuela godt. Hun forteller at det absolutt er fare for militærkupp og attentater. En av de rikeste venezuelanerne har lovt 100 millioner dollar til den som tar livet av Chávez. Den korrupte fagforeningslederen Carlos Ortega, som er på flukt fra myndighetene, har i direktesending på TV fra Miami oppfordra til å drepe Chávez.

Overklassen har fram til nå kunnet behandle Venezuela som

sin private eiendom. En stadig økende del av oljeinntektene gikk til administrasjonen, som i realiteten betydde utenlandske konti i for eksempel Karibien og USA. De er heller ikke vant til å betale skatt.

Det de rike syns er verst, er at fattigfolk har begynt å stille krav! Derfor haster det for USA og overklassen å bli kvitt Chávez. For etter hvert som tida går vil mye av det som Chávez prøver å få til, ha satt seg. Da vil det bli enda vanskeligere å få tilbake makta.

Les mer på side 8-9

NORGE UT AV IRAK OG AFGHANISTAN!

LEDER
Jorun Gulbrandsen

Livet kan brukes til mye! En seks-timersdag er en god begynnelse

Hva slags liv er et godt liv? Det er antakelig like mange meninger om det, som det er liv ...

Folk driver jo med alt mulig. Noen går på biblioteket hver uke. Noen har en hage hvor de klipper, planter og dyrker og kan alt om hva som gror best hvor. Og så har vi alle dem som organiserer og følger barn til idrett, skaffer penger og flere dagnadsfolk.

Vi glemmer ikke dem som går på møter i borettslaget, i utvalgene i kommunen, foreldregruppa på skolen og fagforeningsmøtet om kvelden.

Mange besøker gamle og syke. De med ekstra overskudd er alltid å finne i festkomiteene. Så har vi de med fotointerese, og fugletittere, trekkspillerne, fluefangerne, amatørdykkerne, steinsamlere, matlagere, hundevenner, treskjærere, de som går på jakt eller som fisker ...

Vi skal ikke underslå at mange har det fint på jobben og veit de gjør et viktig arbeid sammen med gode arbeidskamerater. Det meste av folks våkne og beste tid går likevel med til arbeid som en kanskje ikke har hatt noen særlig mulighet til å velge, hvor en blir sliten uten å bli tilfreds. Tempoet er ekstremt høyt, vikarer finnes nesten ikke, det er for få folk til å gjøre det pålagte arbeidet, folk blir lei seg på tross av at de gjør absolutt det beste de makter.

Mødrene hører barna i lekser, den ene etter den andre, for barn skal ikke leke og sove, men arbeide om kveldene. Klokketiden om kvelden får mødrene tid til å rydde og vaske gummibukser og strømpebukser.

På tross av alt arbeidet driver folk altså samtidig med så mye annet morsomt! Drivkrafta må være sterk. Men denne delen av livet må nøye seg med de små kreftene som er igjen etter at arbeidsgiver og arbeidsreise har tatt det meste.

Det er ikke vanskelig å forestille seg hvilket mylder og mengder av krefter, ressurser og skaperevne som ville tyte og sprengte seg fram hvis den nødvendige arbeidsdagen var betydelig kortere. Det ville endre synet på hva et menneske er til for og i stand til.

Poenget er i hvert fall at det er mulig å ha et samfunn der menneskene ikke er redusert til bokstavelig talt lønsslaver, eller til ubrukelig utstøtt., men er mennesker som får et helt annet rom å utfolde seg i. Det ville bli et mye hyggeligere, mer skapende og morsommere samfunn å leve i.

I dag vil i stedet arbeidsgiverne innføre det vildeste barbari. De vil til og med fjerne den grensa som sier at åtte timers dag er nok. De vil ha vekk alle grenser slik at de kan diktere arbeidstida til hver og en.

Som et mottrekk: Krev samfunnsreform! Krev seksimersdagen! Det er offensivt og velbegrunna, og gjør det mulig å diskutere hva slags samfunn vi vil ha!

Vi vil ha et allsidig liv og bruke det til så mye annet enn lønsslaveriet!

Kjøpe sex? Nei takk!

«Prostitusjon er ikkje ein naturleg konsekvens av fattigdom. Prostitusjon oppstår der det er menn med pengar som vil kjøpe kvinner,» seier Marit Kvamme.

Johan Petter Andersen

Akp.no har intervjuet Marit Kvamme. Ho er medlem av Kvinnefronten og er ein leiande ekspert på «trafficking».

akp.no: Kvifor er det å kjøpe sex av eit anna menneske gale?

Marit Kvamme: Fordi det er så skadeleg. For den enkelte kvinna, for alle kvinner og for samfunnet. Menneska sine kroppar skal ikkje vere til sals. Å gjere kvinnekroppen til vare og å akseptere at menn kan kjøpe denne vara, er eit hinder for likestilling og kvinnefrigjøring, noko som igjen hindrar demokrati og utvikling.

Overgrep, ikkje yrke

akp.no: Dei prostituerte vil ikkje forby sitt eige yrke. Meiner du at det er betre at dei går heilt arbeidslause og så og seie utan inntekt?

Marit Kvamme: For det første er prostitusjon ikkje eit yrke, det er eit overgrep, det er ein del av volden mot kvinner. Det vi krev, er at

kvinnene skal få strakshjelp økonomisk og hjelp til utdanning og arbeid. Denne hjelpa må vere individuelt tilpassa og på kvinna sine premiss. Utanlandske kvinner som er offer for trafficking, må få opphaldsløyve i Noreg. Kvinner som har kome seg ut av prostitusjon, ser annleis på det. Dei fordømer prostitusjon og ynskjer kriminalisering av kjøp. Og dei skal vi også lytte til.

akp.no: Ein del feministar meiner at ein heller bør reise kampen for betre arbeidsvilkår for prostituerte og ser på det som eit yrke på lik line med andre?

Marit Kvamme: Vil desse feministane sjølve «jobbe» som prostituerte? Å få kroppen sin invadert av mange ukjente menn kvar dag? Å risikere liv og helse fordi menn skal ha tilgang til kvinnekroppar når dei ynskjer det? Eller skal dette vere «yrke» for dei andre? Dei som ikkje kan velje? Dei fattige og utslåtte? Dei som tidlegare har vore utsette for overgrep?

Storindustri

akp.no: Vil vi ikkje alltid ha prostitusjon, så lenge vi har rike og fattige og arbeidsløyse?

Marit Kvamme: Sjølv sagt er det viktig å bekjempe fattigdom. Men prostitusjon er ikkje ein naturleg konsekvens av fattigdom. Prostitusjon oppstår der det

Marit Kvamme

FOTO: PRIVAT

er menn med pengar som vil kjøpe kvinner. Derfor er det viktig at vi får eit forbod mot kjøp av kvinner i Noreg, slik dei har i Sverige, og snart i Finland og på Island.

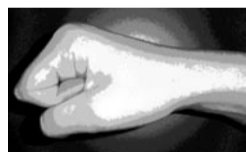
akp.no: Det vert sagt at dette er den tredje største industrien i verda. Korleis kan det stemme? Det er vel ikkje meir enn eit par-tre tusen prostituerte i Noreg? Og det er vel ikkje ein daglegdags ting for ein mann å kjøpe sex? Det gjeld vel eit mindretall av menn og eit fåtall gonger?

Marit Kvamme: FN hevdar at mellom ein og fire millionar kvinner og born hamnar i sexindustrien kvart år. EU reknar at mellom 500 000 og 700 000 vert selde i Europa. Talet du nevner har vorte brukt om

Rosa rasisme

- Jeg kaller det for masseinnvandring, og vi er midt oppe i det.

Professor i sosialmedisin ved Universitetet i Oslo, Berthold Grünfeldt har sjokkert mange med sine seineste analyser av norsk innvandringspolitikk.

RETT VENSTRE Brage Aronsen

Sosialdemokraten har lansert forslag som vekker reaksjoner fra flere hold. Grünfeldt slutter seg blant annet til forslaget om å opprette asylmottak i u-land, et forslag Fremskrittspartiet i sin tid fikk hard medfart for.

Grünfeldt er sammen med professor Thomas Hylland Eriksen en av arkitektene bak politikken som har fått navnet «tvangsintegrering». I avisa *Utrop* argumenterer Grünfeldt 10. september for at «innvandrere skal tvinges til å lære seg norsk» og tvinges til å lære norsk kultur og normer.

- Det kunne være et helt konkret krav at du skal mestre 600 ord, og

lære det fremmedes kultur, verdier, normer og mentalitet, sier Grünfeldt til *Utrop*.

Ikke lenge etter sjokkerer Grünfeldt igjen. I *VG* lanserte han 19. september teorien om at fremmedfrykt er DNA-styrt.

- Som darwinist ser jeg på fremmedfrykten som DNA-styrt. Det er en del av vår genetiske utrustning, sa Grünfeldt i *VG*. I samme oppslag avviser professor i biologi ved Universitetet i Oslo Inger Nordal, teorien.

- Berthold Grünfeldt surfer på biologiens bølger, og bruker den helt ukritisk. Han er en av de verste, sier professor Inger Nordal. - Det finnes ikke noe slikt som et fremmedfrykten, sier hun.

Grünfeldts ukritiske adposjon av Frps populistiske løsninger i integreringsspørsmål er skummel, og når han bruker dem som såkalt fagmann er argumentasjonen med på å danne et feilaktig bilde av norsk integreringspolitikk. Faktum er at de aller fleste nordmenn med minoritetsbakgrunn snakker flytende norsk, og de som ikke gjør det har stort sett ønske om å lære det. Det skorter med andre ord ikke på viljen til å lære norsk, og mange står i kø for norskkurs, i følge Kontaktutvalget mellom innvandre- re og myndighetene.

Like skummelt er det når

Grünfeldt forsøker å årsaksforklare rasisme med biologiboka i hånd, og dermed utelukker han et rasismefritt Norge i framtida. Vi håper at fornuftige sosialdemokrater vil ta til motmæle mot Grünfeldts grunne og vulgære rasisme og bidra til en valgkamp fri for fremmedfrykt og kvasibiologisk sludder.

Norgessbuss rasistanmeldt

Antirasistisk Senter har politianmeldt driftslederen ved Norgessbuss Bærum Romerike, avdeling Romerike, for rasisme. Sjøførerne hevder at det foregår en systematisk diskriminering i selskapet. Innvandrere utgjør 30 prosent av sjøførerne og sier blant annet at de nektes overtidskift.

Oslo. Ingen har telt dei prostituerte i Noreg, men at det er atskillig høgere er sikkert. Endatil Interpol seier at menneskehandel med hovudformål sexindustrien no overgår narkotikaindustrien. 13 prosent av norske menn kjøper sex, dvs 100 000 menn. I land som har normalisert og legalisert prostitusjon, er prosenten mellom 40 og 60.

Stopp handelen med kvinner

akp.no: Kvifor meiner du at kampen mot internasjonal prostitusjon, såkalt trafficking, er viktig for antiliberaliseringsrørsla?

Marit Kvamme: I Moldova, som eg besøkte i forrige veke, var enkelte landsbyar tomme for kvinner. Barn veks opp utan mødre sine. Legar slo alarm om dette. At kvinnene hamnar i sexindustrien, er ein katastrofe for den enkelte kvinna, men også for den familien og det landet ho kjem frå. Unge kvinner får trekt ut fortennene for at dei betre skal kunne utføre oralsex. Så stygt er det. Desse kvinnene er i livsfare både når dei er i klørne på dei kriminelle bandene, men også om dei prøver å kome seg ut av det. Familiene deira er også truga. Og bak dette står alltid menn som er viljuge til å kjøpe.

Handelen med kvinner og barn må stoppast, og dette burde ha førsteprioritet for alle som er opptekne av den økonomiske globaliseringskonsekvensar. Og handelen stop-

par du ved å hjelpe kvinnene, stoppe menn som kjøper og stoppe hallikar og bakmenn.

Gjør kjøp ulovleg

akp.no: I Sverige har dei vedteke forbod mot kjøp av sex. No nyleg konkluderte fleirtallet i eit offentleg oppnemnt utval med at det er lite å tene på kriminalisering. Kva tykkjer du om det?

Marit Kvamme: I det offentlege utvalet var det tre personar, to menn (ein kriminolog og ein politimann) og ei kvinne (lege). Det er vel ikkje tilfeldig at fleirtalet var dei to mennene? Det som er positivt, er at fleire og fleire organisasjonar sluttar seg til Nettverk mot prostitusjon og handel med kvinner. Det verkar som stadig fleire stør kravet om kriminalisering av kjøp.

akp.no: I Kina og Sovjet var prostitusjon forbode då landa var reelt sosialistiske. Trur du at prostitusjon er noko ein først kan bli kvitt under sosialismen, eller trur du det er mogleg at ein for eksempel kan bli kvitt han i Sverige i løpet av dei næraste tiåra?

Hjelp ofra

Marit Kvamme: Eg trur ikkje vi blir kvitt prostitusjon i løpet av kort tid. Eg trur ikkje det svenske forbodet mot kjøp åleine er nok til å bli kvitt prostitusjon. Vi treng først og fremst økonomiske alternativ for kvinnene

i prostitusjon, slik at dei kan gjere andre valg. Ofra for trafficking må få opphaldsløyve. Vi treng ei massiv satsing på haldningsendringar først og fremst hjå menn, men også hjå kvinner. Vi må få menn til å slutte å kjøpe kvinner. Dei kriminelle bandane som tener på kvinnehandelen, må dømmast til strenge straffer. Vi må ha utstrakt internasjonalt samarbeid på alle plan. Næringspolitikk innanlands og utanlands må alltid ha eit kvinneperspektiv som fremjar likestilling. Store samfunnsendringar må til, men kampen må først i dag og kvar dag.

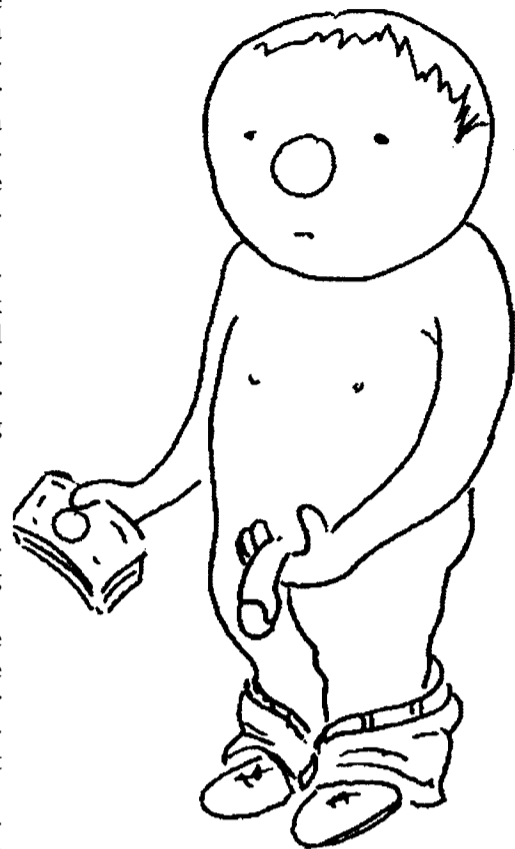
Kvinner er ikkje til sals

akp.no: Kvifor er kamp mot prostitusjon viktig for den jamne mann og kvinne?

Marit Kvamme: Vi kan ikkje akseptere andre si liing. Vi kan ikkje godta at fattige og sårbare kvinner skal ofrast. Å gjere kvinna og kvinnekroppen til vare skader tilhøvet mellom mann og kvinne.

akp.no: Korleis meiner du at vanlege menn og kvinner kan føre kamp mot prostitusjon?

Marit Kvamme: Ved å ta prostitusjon på alvor, skaffe seg kunnskap, markere motstand, delta i den offentlege debatten, organisere seg, argumentere på jobben, i familien, blant vener. Ta avstand frå ideen om at kvinner skal vere til sals og at menn skal kjøpe.

Ikkje la Clemet ta frå deg nynorsken!

Oslo-prosjektet dreier seg ikkje om pedagogikk eller skrivetrening, men er reint språkideologisk. Høgre vil ha nynorsken ut av Oslo.

Magnus Bernhardsen

Sidan 1814 har høgresida i Noreg vore mot norsk mål. Utdanningsminister Kristin Clemet og byrådet i Oslo vidarefører denne politiske arven i kampen mot opplæring i nynorsk i Osloskulen.

Høgresida har vore mot at Noreg skulle byta ut dansk med norsk, at nynorsk skulle verta jamstilt med bokmål, at alle elevar skulle få opplæring i både nynorsk og bokmål, og at nynorskelevane skulle få skulebøker på sitt eige språk.

Bakgrunnen for denne motstanden er at målstriden i Noreg uttrykkjer kulturelle og politiske skille mellom dei som vil at norsk kultur skal reflektera mangfaldet blant nordmenn, og dei som vil sikra at den tradisjonelle eliten har kulturelt hegemo-

ni.

Nynorsken er ein samnemnar for alle dei norske målføra, medan bokmålet er ei tillemping av dansk til norsk ut frå talemålet til overklassen i Oslo.

Bløff om forsøk

No har byrådet i Oslo set i gong eit såkalla forskingsprosjekt, der elevane ved ni skular i Oslo kan få velja vekk undervisninga i såkalla skriftleg sidemål. Men det er til no ikkje noko forskning – ingen forskingsmiljø har vore med på å leggja opp «forsøket». Den offisielle målsetjinga er at elevane skal verta betre i bokmål av ikkje å skriva nynorsk. Inga skriveforskning viser at det er eit truleg resultat. Elevorganisasjonen i Oslo, som i utgangspunktet er positiv til sidemålsforsøk, er svært kritisk til «forsøket».

Elevar på dei ni skulane i Oslo bør velja å framleis læra nynorsk. Det er faktisk eit poeng å ikkje velja vekk ein del av norskfaget det er krav om å kunna ved lærarskulane, til dømes. Og det er viktig å stå i mot den nyliberalistiske ideen om at det

Kristin Clemet

Foto: Høyre, CF Wesenberg, Kolonihaven

einaste ein skal læra i skulen, er det som er bedriftsøkonomisk tenleg. Du får nok ikkje betre tenner av å skriva nynorsk, slik Are Kalvø hevdar, men du kan få større

forståing for kvifor hovudstaden i Noreg berre er eit administrativt sentrum, og ikkje ein hovudstad for heile landet.

Genial leder i Unge Venstre

Unge Venstres leder Lars-Henrik Michelsen vil ha etisk merking av pornoen. Han fortalte i NRK 19. oktober at han vil sende et brev til pornoindustrien, og be dem skille mellom etisk porno og ikkeetisk porno, slik at forbrukerne kunne gjøre etiske valg. Ifølge UV-lederen er kriteriene hans om det er tvung eller barn i den aktuelle pornoen, og om de som er med blir betalt godt, har sikre og gode arbeidsforhold og i det hele tatt har garanterte gode vilkår.

Vi synes det er et utmerket forslag. Sjølsagt vil pornoindustrien sortere pornoen. I den ene bunken vil de legge porno med barn som er røvet, kvinner som er tvunget, med fattige og rusavhengige, i filmer som er tatt opp i søl og rot og usle forhold: - Se, her er vår uetiske og ulovlige porno. Sjølsagt vil de det.

I den andre bunken kommer pornoen som helt sikkert er helt uten barn, uten kvinner som er tvunget, uten rusavhengige, helt sikkert, men som bare må suge og bli pult av ti kondomløse menn hver dag, det kaller kanskje Lars Henrik gode vilkår, mens de blir filma og fotografert, men de får jo penger for det. Og da er det jo etisk helt fint? I hvert fall i følge lederen i Unge Venstre.

NGOer sett fra India

«World social forum – en framgangsväg? Lärdomar från kampen mot globaliseringen» – det er tittelen på et hefte utgitt av RUPE, et indisk senter som studerer økonomi og politikk.

BOK
Eli Aaby
medlem av AKP

følge den indiske utenriksministeren var det i 2000 nesten 20 000 organisasjoner som var registrert som mot-takere av utenlandsk finansiering. Beløpene har økt fra 34,03 milliarder rupees (700 millioner US dollar) i 1998–99 til 45,35 milliarder rupees (930 millioner dollar) i 2000–01. Den enorme veksten i penger til frivillige organisasjoner fra Det internasjonale pengefondet og vestlige, imperialistiske stater viser at dette ikke er et spontant fenomen.

Buffer

NGOer som arbeider for å forbedre forholdene for folk på landsbygda med helsetjenester, utdanning, matforsyning og utvikling av infrastruktur fungerer som en buffer mellom staten og folket. NGOene opptre som statens private entreprenører, og staten frikjennes for ansvaret for nedskjeringene.

I folkelige bevegelser hjelper «aktivistiske» NGOer staten med å avlede folkets kamp for grunnleggende forandringer fra en konfronterende linje til en forhandlingslinje, og bidrar på den måten til å bevare det eksisterende politiske rammeverket.

Med øyne fra nord

Det er mye å lære av å lese hvordan verden og internasjonale konflikter ser ut sett fra India, Jeg tenker at uansett politisk orientering og skoloring, kommer blikket mitt på verden fra det rike nord. Det vil være nyttig med en åpen debatt om NGOenes rolle, om bistand og solidaritet, både internasjonalt og nasjonalt. Jeg anbefaler heftet som et viktig bidrag til dette.

Støtt motstands

30. september vart Komiteen for eit fritt Irak stifta. Det er ein støttekomitee for motstandskampen mot okkupasjonen av Irak. Akp.no snakka med ein av initiativtakarane, Lars Akerhaug, om komiteen.

Magnus Bernhardsen

MB: Kvifor starta de denne støttekomiteen?

LA: Det trengst ein organisasjon som driv eit aktivt solidaritetsarbeid for folket i Irak. Mange er mot okkupasjonen og framferda til USA i Irak. Men nokon må støtte motstandskampen, og syna kva som er vegen til å kasta ut okkupantane.

MB: Er det ein parallell til dei ulike linene i solidaritetsarbeidet med Vietnam, der nokon berre ville seia «fred i Veitnam», medan andre kravde siger til FNL?

LA: Ja, og dette er med i diskusjonane rundt Europas sosiale forum (ESF) og Verdas sosiale forum (WSF). Vi seier at ein ikkje berre må vera anti-imperialist i ord, men også i handling.

Medisinsk utstyr

MB: Kva meiner de med handling?

LA: Vi samlar no inn pengar til medisinsk utstyr til område som vert kontrollert av motstandsrørsla i Irak. Vi støt militære åtak på okkupantane, og seier og at det er legitimt å angripe dei norske soldatane som deltek i okkupasjonen. Bondevik og Krohn Devold er ansvarlege for om norske liv går tapt. Det verkar som mange støt motstand mot USA, men når det gjeld dei norske

soldatane, tvilar dei.

MB: Splittar ikkje dette antikrigsfronten?

LA: Nei, det meiner eg det ikkje gjer. Det er ingen motsetnad mellom å samla brei støtte mot okkupasjonen, og det å ha ein organisasjon som går lenger i støtta til frigjeringskampen. Snarare gjer det arbeidsdelinga meir ryddig.

Samansett motstand

MB: Korleis veit vi kven vi skal stø i Irak?

LA: Det finst ikkje nokon samla motstandsfront i dag. Vi utroper inga gruppe som den einaste legitime gruppa. Det kan vi ikkje seia. Motstanden er samansett; av Sadr-rørsla, anti-Saddam folk med baathist-bakgrunn, islamistar, panarabistar og andre. Med innsamlinga vår støt vi medisinsk arbeid i område som hjelpeorganisasjonane ikkje kjem fram til.

MB: Når organisasjonen vart lansert, var det snakk om terrorlister og slikt?

LA: Ingen av dei vi samarbeider med, står på terroristlistene til korkje USA eller EU. Men i alle høve er det ikkje kven som står på dei listene som styrer arbeidet vårt. Ikkje noko av det komiteen driv med, er ulovleg.

Jabbar al-Kubaisi

MB: Er dette del av ein internasjonal kampanje?

LA: Det finst komitear for eit fritt Irak i Danmark, Austerrike, Italia, Tsjekia og Ungarn, og liknande grupper i Spania, Mexico, India og Russland. Desse er med i ein internasjonalt organisert kampanje. Det viktigaste no er å få sett fri leiaren for Iraks patriotiske allianse, Jabbar al-Kubaisi, som sit fengsla i Irak.

Europas sosiale forum: Mell

I London helga 15.–17. oktober samlet Europas sosiale forum (ESF) 20 000 mennesker for å samordne og koordinere kreftene mot krig, okkupasjonen av Irak, EU-grunnloven, nyliberalismen og mange andre viktige saker. Flere hundre seminarer og verksteder tok opp spørsmål fra både sør og nord.

Lars Akerhaug

Mest oppmerksomhet fikk likevel konferansens sponsorer. ESF har i London bundet seg opp til økonomisk støtte fra Ken Livingstone, ordfører i London fra venstresiden i Labour, og fra fagforeninger som forsvarer Labour.

Quislinger på ESF

Ikke minst kom dette til syne i forbindelse med seminarene om krigsmotstand og okkupasjonen av Irak. Det sterkeste eksempelet var invitasjonen av Subi Mashadani fra Iraqi Federation

of Trade Unions, den eneste såkalte fagforeninga som er anerkjent av USAs okkupasjonsregime. Han har turnert Storbritannia som representant for fagbevegelsen i Irak. Subi Mashadani har besøkt en rekke fagforeninger og snakket med britiske medier. Men han har ikke fortalt om hvordan USA daglig dreper og lemlester sivile. Han forteller ikke om bomberegningene over Fallujah. Han forteller om hvorfor det er viktig at USA ikke trekker seg ut.

Men Mashadani møtte motstand. Mer enn tusen mennesker var samlet for å høre på debatten «End the Occupation of Iraq» med blant annet norske Ingrid Fiskaa fra Attac som møteleder, og Mashadani som innleder, flankert av livvakter. Så snart han ble bedt av møteledelsen om å begynne å snakke, reiste mer enn hundre seg opp og ropte «kollaboratører ut», «skam deg!» Resultatet var at den irakiske quislingen ble tvunget til å forlate scenen.

Det er ikke sikkert denne aksjonen var den mest hensiktsmessige. Men ansvaret for hele affæren ligger ikke hos de som reagerte på at en quisling tok

FAKTA

NGO. Non Government Organisation. Frivillige organisasjoner.

RUPE. Research Unit for Political Economy, Mumbai, India.

www.rupe-india.org
RUPE skrev i fjor ei bok om Irak som AKP oversatte til norsk. Den

selges for 50 kroner + porto og kan bestilles hos AKP. «Krigen mot Irak – motivene bak»

Tidsskriftet Folket i Bild i Sverige (www.fib.se) har oversatt og selger det omtalte heftet. 45 svenske kroner. Bestilles fra fib@fib.se eller Folket i Bild/Kulturfront Bondegatan 69 11634 Stockholm Sverige

skampen i Irak!

Norsk offiser på veg til Irak.

FOTO: FORSVARET

Dette vert kanskje ikkje ein stor komite med det fyrste, men det er skapt interesse for å gå bakom det rådande mediebildet av Irak.

Grobotn for solidaritet

MB: Er det berre revolusjonære som bryr seg? RV og AKP er vel dei einaste

partia som har støtta komiteen?

LA: På Europas sosiale forum såg ein at mange ville stø kampanjen. Men det er ikkje mange politiske organisasjonar og parti som vil slutta seg til. Det er ikkje overraskande at det ikkje kjem med så mange andre enn dei revolusjonære no. Men i andre miljø er det gro-

botn for dette arbeidet, i ymse solidaritetsmiljø til dømes. Situasjonen i Irak er jo lik med mange tidlegare frigjeringskampar.

Lokale grupper

MB: Finst det lokalgrupper av komiteen?

LA: Nokre er det planar for. Det er absolutt mogleg å laga lokalgrupper av Komiteen for eit fritt Irak. Ta kontakt!

www.frittirak.blogspot.com
frittirak@gmail.com

om motstand og oppkjøp

ordet, men hos de som inviterte ham. Og ikke minst hos alle de organisasjonene som er uenige med Mashadani, blant annet britiske Stop the War Coalition (Koalisjonen Stopp krigen), som ikke sto i mot presset fra Labour-fagforeningene som ville ha ham med i debatten i England. Vi står igjen med de samme eksemplene som fra Verdens sosiale forum (WSF) i Mumbai, der de store NGOene og indiske statsbærende partier sørget for at motstandens stemmer ble retusjert. Eller fra Lulas Brasil, der neste WSF skal være, og hvor revolusjonære frigjøringsfronter som FARC i Colombia blir utelukket.

EU-grunnloven

Spørsmålet om den nye EU-grunnloven gjennomstyret også debattene. Den avsluttende erklæringen fra ESF lanserer 19. mars som en internasjonal markeringsdag mot forslaget til ny EU-grunnlov som skal vedtas i Brussel 22.–23. mars 2005. Men her ser vi og at ESF setter seg selv i ei klemme. Forumet nekter å forholde seg til det klare spørsmålet folkene i Europa står ovenfor:

For eller mot EU-grunnloven i seg selv. Igen demonstrerer ESF at ledelsen av forumet trekker de sosiale bevegelsene vekk fra de viktige spørsmålene arbeiderklassen og folk flest står ovenfor.

Motstandsforum i Aten?

Dette synliggjør det største problemet for de sosiale forumene: at ledelsen demper den folkelige motstanden mot krig og nyliberalisme. I London kom dette til uttrykk ved at det britiske Socialist Workers Party (SWP), som var en av de ledende kreftene på forumet, ikke tar konsekvensen av egne standpunkter. SWP hevder å støtte motstandskampen, men lot forumet være avhengig av krefter som i dag jobber for okkupasjonen. Lærdommen er at hvis du er mot okkupasjonen, må du også støtte motstandskampen.

Neste ESF skal være i Aten. Der er både motstanden mot EU og støtten til frigjøringskampen i Irak sterk.

Europas sosiale forum

FOTO: INDYMEDIA

Jorun Gulbrandsen: – Reis fana

«Generelt er det en fordel om antiliberiseringsbevegelsen blir en medspiller i kampen for sekstimersdagen. Mange av organisasjonene slåss mot kapitalens ubegrensa makt og for at folk skal ha mulighet til å ta makta i sitt eget liv.»

Johan Petter Andersen

Dette sier Jorun Gulbrandsen, leder av AKP, i dette intervjuet.

Jorun Gulbrandsen: Arbeidsgiverne vil fjerne normalarbeidsdagen og diktere arbeidstida til hver enkelt.

akp.no: Hvordan da?

JG: Forslaga fra flertallet i Arbeidslivslovutvalget vil fjerne normalarbeidsdagen og forlenge arbeidsdagen. EU-kommisjonen har lagt fram et nytt forslag til arbeidstidsdirektiv som innebærer en undergraving av normalarbeidsdagen, blant annet ved å regne ut arbeidstida på årsbasis. EU og kapitalen i Europa bruker fattigdommen i øst som et redskap til å presse lønns- og arbeidsvilkåra til arbeiderne i vest.

akp.no: Hva skal arbeidsfolk da svare med?

JG: De må forsvare lovene og avtalene om normalarbeidsdagen og som begrenser arbeidstida, sånn som fagforeningene nå reiser kampen for å forsvare arbeidsmiljøloven. Men samtidig er åttetimersdagen for dårlig. Den svarer ikke til de behova som dagens arbeidere har. Arbeiderklassen er endra fordi

halvparten nå er kvinner. Det har ført til en bevegelse for en normalarbeidsdag som vil gjøre det mulig for langt flere kvinner å ha full jobb. Åttetimersdagen er en stengsel for dette. Derfor kom kravet om sekstimersdagen.

akp.no: Så menn trenger ikke noen sekstimersdag?

JG: Kravet om sekstimersdagen er reist av de fleste. Men det er de kvinne-dominerte fagforeningene som er mest opptatt av det. Så her har mannsdominerte fagforeninger noe å lære. Menna vil selvfølgelig tjene på sekstimersdagen. Fordi de vil få lettere dager. Folk sliter for mye. Tempoet og intensiteten har økt. Folk blir rett og slett mer utslitt på jobben. Dette gjelder både kvinner og menn. I offentlig sektor holder fagforeninger kurs om «stressmestring»(!) fordi folk er så fortvila.

Gå på tur

akp.no: Så du vil at menna skal ha kortere arbeidsdag for å komme tidlig hjem og vaske golv?

JG: Sekstimersdagen vil gjøre det lettere for kvinnene å slåss for en mer lik arbeidsdeling hjemme. Argumentet med ulik arbeidstid vil ikke lenger gjelde. MEN! Jeg er helt mot at likestillingskampen handler om å sende mannen hjem. Det er en sentral oppgave for arbeidsfolk flest at mer av hus- og omsorgsarbeidet blir gjort på en god måte av samfunnet i felleskap. Familien må tømmes for mye av det praktiske arbeidet, slik at folk kan bruke mer tid på andre ting, som å lese, gå på tur, gå på kurs, male snekre, være sammen,

syng i kor, leke med unger og besøke hverandre! Sekstimersdagen skal føre til at folk får flere muligheter i hverdagen enn å ha et reinere hus. Fram for upussa vinduer!

akp.no: Men har vi råd til sekstimersdagen?

JG: Hvem er «vi»? Kapitalistene har økt sine inntekter og verdier kontinuerlig siden krigen. Noe av dette har arbeiderklassen greid å tvinge til seg i form av blant annet kortere arbeidstid og bedre reallønn. Men siste lovbestemte arbeidstidsforkorting som omfatta alle var i 1976, altså for snart 30 år siden!

Økt effektivitet

Produktiviteten øker kontinuerlig. Hver enkelt av oss er mye mer effektive enn før på grunn av bedre teknologi, infrastruktur og organisering av arbeidet. Blant økonomer er det enighet om at produktiviteten i den enkelte bedriften øker med omlag 2–3 prosent per år. For samfunnet som helhet har bruttonasjonalprodukt (BNP) per innbygger økt så mye at hver enkelt av oss produserer ni ganger så mye som i 1920.

Når det gjelder familiene, gir de åtte pluss seks timer i gjennomsnitt per dag som lønnsarbeid. For førti år siden var det åtte–ni timer. Hva har de fått tilbake? Alt for lite. Det er kapitalistene som har tatt mesteparten av økninga av produktiviteten og produksjonen. Dette ser vi i de økende klasseskillene de siste tretti åra. Derfor er det et rimelig krav at noe av produktivitetsøkninga blir brukt på arbeidstidsforkorting for folk flest.

Ikke råd til kapitalismen

akp.no: Men BNP-veksten er jo lave-re nå enn på 1950–60-tallet, og vi har massearbeidsløshet. Åssen kan samfunnet da ha råd?

JG: Det er jo egentlig dette som er poenget. I de enkelte bedriftene, uansett om de produserer varer eller tjenester, øker produktiviteten uavlatelig. Hvis ikke produktiviteten øker, vil bedriften sakke akterut i konkurransen og risikere konkurs. Men samtidig som den enkelte bedriften gjør alt for å øke produktiviteten og produksjonen, svekkes folks muligheter til å kjøpe alle disse tjenestene og varene. BNP-veksten avtar fordi måten de kapitalistiske bedriftene styrker sin produktivitet på, er ved å utarme andre deler av økonomien. For eksempel ved å tvinge småbruk og småproduksjon til å bli nedlagt. Ved å ødelegge produksjonsutstyr før det reelt er oppbrukt og holde tilbake utviklinga av reallønn og forbedringer av velferden. De siste 15 åra har Japans BNP vokst med rundt null og 1 prosent, likevel har produktiviteten i bedriftene i Japan utvikla seg like fort som tidligere.

Derfor er argumenter om at vi ikke har råd, å sette vogna foran hesten. Det er nettopp det kapitalistiske samfunnets menneskefiendtlige virkemåte, som gjør at økt produktivitet fører til massearbeidsløshet og dårligere levekår, som er problemet. Vi har råd til sekstimersdagen for lengst, men vi har ikke råd til å fortsette med kapitalismen.

a for sekstimersdagen!

Arbeidsløshet

Motsetninga mellom den voldsomme evnen til å utvikle produksjonen og produktivitet på den ene sida, og den manglende evnen til i samme grad å øke samfunnets totale forbruk på den andre, gjør at arbeidsløsheten øker, at det blir stadige kriser. Og på toppen av det hele løses disse krisene slik at problemene bare blir enda større. Derfor er arbeidsløsheten større nå, både i verden som helhet og i Norge, enn for 50 år sia, og derfor er veksten lavere nå enn for 50 år sia. For arbeidsfolk sier det seg sjøl at økt produktivitet må føre til at man skal få det bedre. At økt produktivitet skal føre til større arbeidsløshet, er jo helt meningsløst. Men nettopp den økte arbeidsløsheten er et argument for arbeidstidsforkorting, naturligvis med full lønnskompensasjon.

akp.no: Men er ikke arbeiderklassen på defensiven, er det ikke først og fremst om å gjøre forsvare det vi har oppnådd?

Aksjoner må til

ǺG: At borgerskapet angriper lovverket og arbeiderklassens avtaler er et faktum. Konkurransen mellom ulike kapitalgrupper er beinhard. EU-kapital har som mål å vinne over amerikansk og asiatiske kapital. I denne kampen er det om å gjøre for kapitalen å gjøre fagbevegelsen til medspiller eller til ruin. Det eneste fornuftige svaret på dette er å slåss som ville helvete. Jeg mener at det er opp til fagforeningene sjøl å oppnå noe, for kapitalen har penger. Det er alltid et spørsmål

om hvem som slåss hardest. Arbeidsfolk har styrken og organisasjonen. I dag er det ikke tilstrekkelig med høringsuttalelser om de forskjellige groteske angrepene på arbeiderklassen. Enten det dreier seg om ødeleggelsen av folkepensjonen eller arbeidsmiljøloven, gjelder det å få til handling. Jeg ser fram til aksjonsdagen som deler av fagbevegelsen har tatt initiativ til 11. november og håper mange aksjonerer!

En sentral del av det å komme på offensiven er nettopp å reise offensive paroler. Dette kan vi lære av våre formødre. Kampen for åttetimersdagen ble reist på slutten av 1880-tallet i Norge og ble fremma både i oppgangs- og nedgangstider som en sentral reformparole. Slik kan også sekstimersdagsparolen bli.

akp.no: Mener du at antiliberaliseringsbevegelsen, som for eksempel Attac i Norge, skal reise dette kravet?

Hva slags samfunn?

ǺG: Generelt er det en fordel om antiliberaliseringsbevegelsen blir en medspiller i kampen for sekstimersdagen. Mange av organisasjonene slåss mot kapitalens ubegrensede makt og for at folk skal ha mulighet til å ta makta i sitt eget liv. Sekstimersdagen betyr både at man tar tilbake verdier som

kapitalen har gått av gårde med, og gir det til folks beste. For det andre gir det folk flest litt bedre tid til å bry seg med utviklinga i samfunnet. Før eller seinere bør derfor også Attac ta en diskusjon om sekstimersdagen, både i Norge og internasjonalt. Dette er en del av den politiske kampen om hva slags samfunn vi vil ha.

Tysk merke

I Europa har kampen for kortere arbeidstid vært en viktig sosial bevegelse. Nå hardner denne kampen til, når kapitalen prøver å tvinge fram en arbeidstidsforlengelse. Derfor blir kampen om arbeidstida en sentral kamp, uansett hva de enkelte organisasjonene mener.

Antiliberaliseringsbevegelsen må ta stilling til om de vil delta på denne banen eller stå utafør. Jeg mener at de bør engasjere seg.

Kampen på kontinentet er blitt reist som en kamp for 32 eller 35 timers uke. I Norden har kravet vært kortere daglig arbeidstid. Disse kan forenes i ei parole om sekstimersdag og 30 timers uke.

akp.no: Men er ikke sekstimersdagen veldig eurosentrisk? Det er jo mange steder i verden der man ikke har oppnådd åttetimersdagen ennå?

ǺG: Jo, men det var også kampen for åttetimersdagen. Den var viktig i land med industri. Hvis vi vinner fram

i denne kampen i Europa og den industrialiserte verden, vil det være positivt for alle. Men vi kan også lære av historien. Det var et ikke så industrialisert land – nemlig Sovjet, som ble utløsende for at åttetimersdagen vant fram. Den store oktoberrevolusjonen innførte den i 1917 med ett slag. Arbeiderklassens revolusjonsglede og kampevne og borgerskapets revolusjonsfrykt gjorde så at åttetimersdagen brått ble innført i Europa ellers i løpet av et par år.

Et allsidig liv

akp.no: Da er vi i mål når vi vinner kampen for sekstimersdagen?

ǺG: Egentlig synes jeg sekstimersdagen er for lang. Slik som samfunnet er organisert i dag, faller arbeidsreisen utafør arbeidstida. Så sjøl med sekstimersdagen er veldig mange disponert av bedriften i åtte-ti timer. Nå ville fire timer gi det som vi i dag tror at sekstimersdagen vil gi.

I et sosialistisk samfunn hvor arbeiderklassen skal styre samfunnet, må de ha tid. Vi må absolutt ikke basere samfunnet på heltidspolitikere aleine. Hver og en må delta i styringa, gå på møter, lese dokumenter, skrive forslag, snakke med andre og være en aktiv deltaker i samfunnet. Da er fire timer mer enn nok, det er bare å regne! Jeg tror at et gjennomsnitt på to timer dagen, eller fire timer tre ganger, ville gi folk flest mulighet til å leve et allsidig liv. Ikke bare som produsenter for kapitalen i privat og offentlig sektor som i dag!

Venezuela: Midt i en bolivarians

Bente Volder bodde nylig i Venezuela i et år og besøkte landet på nytt i sommer.

Bente er lærer og aktiv i den revolusjonære bevegelsen og kvinnebevegelsen i Norge.

Venezuela er midt i en sosial revolusjon gjennom reformer og demokratisering, slik Chile var det før det amerikansk støtta militærkuppet i 1972. Vil den lykkes?

akp.no: Venezuela har siden valget i 1998 en radikal regjering leda av Hugo Chávez. Hvilke reformer synes du er de viktigste han har gjennomført?

Bente Volder: Den nye grunnloven er kjempeviktig: fordi den gir rettigheter til mange som ikke hadde rettigheter før, som kvinner, urbefolkning og kystfiskere. Samtidig er den veldig demokratisk. For eksempel kan politikere som ikke gjør jobben sin, tilbakekalles. Det er denne retten opposisjonen brukte 15. august i år da det var avstemning om Chávez skulle få fortsette som president. De led et dundrende nederlag: 59 mot 41 prosent for at Chávez skal fortsette. Og dette til tross for at opposisjonen kontrollerer media. Fire av de fem landsdekkende tv-kanalene kontrolleres av de rike. De kontrollerer også over 200 aviser og en masse radiostasjoner.

Skole til alle

Dessuten har Chávez satt i gang mange sosiale programmer som har betydning for samfunnsutviklingen. Utdanningsreformen er viktigst. Fra 1998 og fram til i dag har det som går til utdanning, vokst fra 3 til 7 prosent av bruttonasjonalproduktet. Det betyr at alle unger får gå på skole. Grunnskolene kjører to skift. Det er egne, tospråklige skoler for urbefolkning i for eksempel Amazonas. Våren 2003 ble det innført skolebespisning i de offentlige skolene. To måltider per dag. Dessuten får mange gratis skoleuniformer. Dette gjør det lettere for fattigfolk å sende barna på skolen. Det blir rett og slett færre gatebarn.

Det er satt i gang et svært alfabetiseringsprogram. Over en million voksne har lært å lese og skrive. Deretter kan de gjøre ferdig grunnskolen. På Isla Margarita traff jeg den eldste deltakeren som lærte å lese og skrive. Det var en kvinne på 82 år.

Det er åpna flere bolivarianske universiteter for fattigfolk som ikke har hatt anledning til å studere tidligere. En rekke får stipend av staten.

Organisering

En like viktig del av endringene er at myndighetene legger opp til organisering på grunnplanet. For eksempel, for å få lån i Kvinnebanken forutsettes det at man er organisert i ei gruppe. Staten gir også støtte til å lage kooperativer. Disse kooperativene får oppdrag fra staten foruten å konkurrere på markedet. En del av kommunebudsjettet kan bare disponeres hvis det nedsettes folkeforsamlinger som skal bestem-

me hvordan midlene skal brukes. Dette betyr at det er folkemøter som avgjør prioriteringer når det gjelder lokale utbygginger av vann, kloakk og veier. En del av ordførerne som er mot Chávez saboterer myndighenes initiativer. Folkeforsamlingsopplegget kan også sees som et mottrekk for å tvinge dem til å øke demokratiet.

Nok et eksempel: Der folk setter opp hus på jord de ikke eier: Hvis hundre husstander organiserer seg, kan de søke om eiendomsretten til jorda! Det samme går igjen i forbindelse med jordfordeling til jordløse bønder. Ofte skjer dette gjennom at de må organisere seg. For eksempel gjennom sambruk av redskaper eller danning av kooperativer.

Bente Volder

Samarbeid

Egentlig er ikke endringene i økonomien så dramatiske. Chávez satser på samarbeid med private bedrifter som vil oppføre seg ordentlig. Men en del private konsern har sabotert. Chávez innførte da vekslingskontroll som innebar at bare bedrifter som kan bevise at de har betalt skatt og avgift, får veksle til US-dollar. Regjeringa satser dessuten på små og mellomstore bedrifter og gir disse økonomisk og organisatorisk støtte. Dette demper innflytelsen til monopolene. Venezuela har en økonomi som er ekstremt avhengig av import. De som har hatt makta, har brukt oljeinntektene til å importere i stedet for å bygge opp landet. Chávez snakker nå om en reindustrialisering av Venezuela.

Produksjon av mat

Det satses også på kooperativorganisert økonomi. Disse produserer blant annet landbruksvarer. Venezuela importerer 70 prosent av maten de bruker, noe som er helt på tryne, når en tar landets fruktbare natur i betraktning. I tillegg til jordfordeling er det altså en sentral målsetting å produsere mat til eget forbruk. For eksempel har man i år importert 100 000 livdyr av kveg for å få opp melkeproduksjonen. Disse selges billig til kooperativene. De rike kvegbøndene driver mest med kjøttproduksjon, hvilket innebærer dårlig bruk av jordarealet. Kooperativene dyrker også forskjellige grønnsaker, frukter, kyllinger osv. Det er altså mange små bidragsytere når det gjelder matproduksjon. Venezuela kunne ha produsert mye mer basismatvarer som ris og mais, og dette er et siktemål for Chávez.

Latin-Amerika mot USA

Chávez prioriterer dessuten å styrke Latin-Amerika i forhold til USA i økonomien. Han satser aktivt på å bygge opp de økonomiske forbindelsene med andre land i Sør-Amerika. I sommer

Fra støttedemonstrasjon for Chávez

var det en konferanse med Argentina, den første i ei rekke, hvor små og mellomstore bedrifter møtte hverandre i samarbeid med statlige myndigheter, utveksla kontrakter og så på muligheter.

I sommer ble Venezuela assosiert medlem av Mercosur som er en frihandelszone i Sør-Amerika med lange overgangsordninger og mange unntak fra frihandel. Venezuela er et ekstremt USA-avhengig land og satser derfor på å utvide samarbeidet med mange andre land i hele verden. Samtidig gjelder det å

bygge opp Sør-Amerikas styrke i forhold til USA. USAs strategi er frihandelsavtalen ALCA der USA skal ha helt spesielle rettigheter og makt i forhold til de andre medlemslandene. Dette fikk ikke Clinton-administrasjonen til. Etter dette prøver USA å ta land for land gjennom bilaterale avtaler. Det er altså mange forskjellige typer frihandel.

I Mercosur skal det være mer likeverd og rom for å utvikle egen produksjon. De prøver å være en motvekt til USA og er for å bygge opp en mer allsidig produksjon.

ak revolusjon

FOTO: APORREA.ORG

Et eksempel: I stedet for at tankflåten til Venezuela skal repareres i USA og at nybygging skal foregå der, er det Argentina som får oppdragene inntil de har utvikla tilstrekkelig egen kapasitet.

akp.no: Disse reformene har vel ikke rakk ved at Venezuela fortsatt er et kapitalistisk land med store klassekiller?

Bente Volder: Nei. Det er helt riktig. Men det pirker ved det. 80 prosent er fattige. 50 prosent lever i svært enkle kår. 30 prosent lever i ekstrem fattigdom. Så har du 20 prosent som er rike

FAKTA: BOLIVAR

Simón José Antonio Bolívar (1783–1830), søramerikansk politiker og frihetshelt. Ble i ungdommen påvirket av frihetsidealene fra den franske revolusjonen. Deltok i opprør mot det spanske kolonistret. I 1819 ble han valgt til president i Venezuela. Sjølstendighetskampen fortsatte. Han ledet en hær over Andesfjella til det som nå er Colombia, Ecuador og Peru. I 1824 ble det slutt på det spanske herredømmet i Sør-Amerika. Bolívar var mot slaveriet, og tilhenger av allmenn stemmerett for dem som kunne lese og skrive.

og middeklasse. Jorda er eid av noen få jordeierfamilier.

Landet som privat eiendom

akp.no: Til tross for at reformene ikke har endra noe grunnleggende i Venezuela, har det likevel vært et militærkupp i april 2002, en to måneder lang lockout i oljeindustrien som misvisende ble kalt en streik, der overklassen prøvde å avskjære oljeinntektene, pluss at det ble avslørt forberedelser til et militærkupp i 2004?

Bente Volder: Det har vært flere attentatplaner mot Chávez. Overklassen har fram til nå kunnet behandle Venezuela som sin private eiendom. En stadig økende del av oljeinntektene gikk til administrasjon som i realiteten betydde utenlandske konti i for eksempel Karibia og USA. Overklassen har tatt seg til rette, og en del av jorda de kontrollerer, har de heller ikke formelt eiendomsretten til. De er heller ikke vant til å betale skatt.

Det de rike syns er verst, er at fattigfolk har begynt å stille krav! Nå vet fattigfolk at landet er deres, og de stiller krav om forandring. Derfor haster det for USA og overklassen å bli kvitt Chávez. For etter hvert som tida går vil mye av det som Chávez prøver å få til, satt seg. Dette vil gjøre at det blir enda vanskeligere å få tilbake makta.

Men det er absolutt fare for militærkupp og attentater. En av de rikeste venezuelanerne har lovt 100 millioner dollar til den som tar livet av Chávez. Den korrupte fagforeningslederen Carlos Ortega, som er på flukt fra myndighetene, har i direktesending på tv fra Miami oppfordra til å drepe Chávez.

Boligbygging

akp.no: Vet du noe om hvilke viktige reformer som skal gjennomføres i nær framtid?

Bente Volder: Boligbygging for fattigfolk. Så er det et yrkesopplæringsprogram retta inn på de fattigste. De lærer dessuten hvordan danne kooperativer med bakgrunn i yrkesopplæringa. De er også i ferd med å bygge ut bolivarianske sykehus, to hittil. Ti millioner fattige har fått tilgang til legehjelp. Helsestasjoner har kommet på plass, og medisinstudentene har begynt å ha praksis i slummen.

De rikes makt svekkes

akp.no: Vil noen av disse reformene true inntektene og eiendommen til overklassen i Venezuela?

Bente Volder: Ja. De vil jo det. Både jordfordelng, skatt og avgifter rammer de rike. De har blitt fratatt retten til å bruke oljeinntektene som sine private inntekter. Chávez satser dessuten hardt på statlig økonomisk virksomhet. Dette begrenser det private markedet. For eksempel maismelet som er viktig i kostholdet. Hittil har dette vært kontrollert av en familie. Men nå satses det på å øke produksjon av maismel; da svekkes deres innflytelse.

Viktigst er naturligvis at regjeringa har fått kontroll over det statlige oljeselskapet.

akp.no: Hva med jordreform? Kan det bli noen løsning på fattigdomsproblemene uten at mesteparten av jorda til landeierklassen eksproprieres?

Bente Volder: Det er jeg usikker på. Det er ikke uproblematisk. Rike jordeiere har likvidert mange bondeledere med hjelp av Contras fra Colombia. Bøndene prøver å bygge opp et forsvar. Noen jordeiere erklærer seg som chavister og oppnår dermed beskyttelse og støtte.

USA har planer

akp.no: Venezuelas viktigste eksportartikkel er olje. Det påstås at Chávez kan både blidgjøre IMF og overklassen i Venezuela og gjennomføre reformene på grunn av flaks med høye oljepriser. Denne muligheten har for eksempel ikke Brasil og Argentina der reformer til fordel for det arbeidende folket lar vente på seg mens disse landa fortsetter å betale Pengefondet og andre kreditorer?

Bente Volder: Ja, Venezuela har en gunstig situasjon. Men Chávez har ikke noe «Kuwait»-holdning til økonomien, man satser på en allsidig økonomi. Dette er første skrittet mot å begrense de rikes muligheter. Chávez balanserer på stram line i forhold til opposisjonen og USA og ulike forsøk på militær tilstedeværelse. USAs intervensjon i Colombia som går under navnet Plan Colombia er også et militært opplegg retta mot Venezuela. Chávez har ikke fritt spillerom. Hittil har han vist seg som en dyktig strateg, synes jeg.

akp.no: En del av den politiske prosessen i Venezuela er utviklinga av de bolivarianske sirkelene. Hvilken rolle spiller disse i klassekampen?

Bente Volder: De er viktige for skoleing. De er diskusjons- og skoleingrupper. De kan også aksjonere og organisere demonstrasjoner. De er viktige i den politiske kampen. Og de var sentrale i å sikre flertallet for Chávez ved avstemninga i august i år. Opposisjonen framstiller dem som voldelige. Det er tull.

Mot militærkupp

akp.no: En forutsetning for at reformene skal vinne fram er at det ikke gjennomføres et militærkupp med støtte fra USA. Hvordan arbeider chavistene for å hindre en slik situasjon?

Bente Volder: Alliansebyggingen med andre land er viktig. Og regjeringa nyter økende internasjonal respekt.

Regjeringa er dessuten opptatt av å komme ut med informasjon til media i verden. Mediemonopolet til de rike gir mye desinformasjon. I forbindelse med valget 15. august var det viktig for regjeringa at det var mange internasjonale observatører som deltok. Regjeringa legger stor vekt på å følge lovverket og å være demokratisk. Den folkelige mobiliseringa er også kjempeviktig. Chávez legger stor vekt på å unngå voldelige konfrontasjoner. Han har ved flere anledninger oppfordra fattigfolket i barriosene (slummene) til å holde seg i ro. Det er klart det er tilfeller av vold, men hovedtrekkene er at opposisjonen prøver å få i gang voldelige konfrontasjoner. Alfabetisering, utdanning og organisering av folket er også viktige tiltak for å kunne forsvare revolusjonen.

Faktisk mener høyre-opposisjonen at militæret ikke skal ha stemmerett slik de fikk med den nye konstitusjonen. De vil også fjerne bestemmelsen i grunnloven om retten til tilbakekallingvalg, og de vil avvikle de sosiale programmene som de sier gjør folk til klienter. Dessuten vil den fjerne retten til sivil ulidighet som er grunnlovsfestet!

Militæret har hittil støtta Chávez. De trekkes nå nærmere befolkningen ved at de er med i sivile prosjekter som utbygging av veier og matproduksjon for eksempel.

Militæret har vært en arbeids- og utdanningsmulighet for fattige menn og kvinner. Det er om å gjøre at de husker hvor de kommer fra.

Kvinnene støtter

Kvinnebevegelsen er veldig glad i den nye regjeringa. Det er fungerende programmer i forhold til vold mot kvinner. Kvinnebanken er oppretta. Myndighetene satser på prevensjon og kamp mot hiv og aids, men sjølbestemt abort er ennå ikke på tale i dette katolske landet. Derfor er abort bare for de rike som har råd til å reise til utlandet. Et lite eksempel til slutt: Han- og hunkjønnssord blir konsekvent brukt i grunnloven, og når Chávez taler nevner han alltid kvinner på like linje med menn. Det har gjort kvinnene synlige og mye mer sjølbvisste.

FAKTA: VENEZUELA

- Cirka 25 millioner innbyggere.
- Hovedstad: Caracas, 8–9 millioner innbyggere
- Arbeidsløse i 2001: 14 prosent
- Importerer 70 prosent av maten landet trenger. 34 prosent av importen er fra USA.
- Eksport: 57 prosent går til USA.
- Petroleumsinntektene står for rundt en tredjedel av BNP, cirka 80 prosent av eksportinntektene og mer enn halvparten av inntektene til staten. Aftenposten 16. oktober 2004: Regjeringa har bestemt at produksjonsavgiften på olje skal økes fra 1 til 16,67 prosent. Dette vil være med på å øke blant annet Statoils bidrag fra sitt engasjement i Venezuela ...

Kampen i Venezuela

Hans Petter Strøm de Fine og Camilla Valle Bakke fra Rød Ungdom har vært på en tre ukers studietur i Venezuela. De var først to uker i Caracas og så en uke i delstaten Falcon nord i Venezuela, og i Valencia, den tredje største byen i Venezuela.

Anna W. Blix

Det som gjorde mest inntrykk, er at folk hadde en glød, forteller Hans Petter.

- Vi traff flest politisk aktive, fordi vi samarbeidet med PCV, det kommunistiske partiet i Venezuela. Mange ser at den bolivarianske revolusjonen er en prosess de tjener på. De blir entusiastiske av å oppdage at de faktisk kan få innflytelse på sin egen hverdag. De var på en konferanse i det tidligere hovedkontoret til det statlige oljemonopolselskapet. Den bygningen som tidligere huset 18 000 ansatte, er nå gjort om til et bolivariansk folkeuniversitet. Mens Hans Petter og Camilla var i Venezuela var det sommerferie, så universitetet ble brukt til en konferanse for fattige, som lagde en uttalelse til presidenten.

- De diskuterte både i plenum og i grupper, og vi erfarte at demokrati tar tid. Etter hvert kom man fram til ti utkast til en uttalelse som ble sendt videre, fordi man ikke nådde å diskutere seg ferdig.

Sirklene

- Vi hørte mye om De bolivarianske sirklene, en organisasjon med grupper i mange land. I Norge fungerer organisasjonen som en studiesirkel. I Venezuela fungerer «sirklene» som et slags naboråd. Naborådene har direkte innflytelse på sitt nærrområde.

På Hans Petter og Camilla virket det som om sirklene fungerte best utenfor de store byene, fordi de der har muligheten til å ta flere beslutnin-

ger som angår deres hverdag.

Organisering

Den viktigste masseorganiseringen foregikk gjennom Frente Unitario, en samling av mange organisasjoner. Målet er å lage et nytt parti som kan stå bak Chávez, i stedet for den koalisjonen som er nå. Den viktigste ungdomsorganisasjonen samler 40 000 ungdommer fra forskjellige grupper. De arrangerer blant annet partiskoleturer til Cuba for å lære å organisere. Allerede har 30 000 ungdommer vært på Cuba, og flere er på vei. Utenom denne organisasjonen har man ikke mye særegen organisering av ungdom. Skillet mellom ungdom og voksne er ikke like markant som i Norge, fordi ungdommen raskere går ut i arbeid og får barn tidligere.

Sosiale reformer

De største forskjellene for vanlige folk er blant annet at skolene er gratis igjen. På 60- og 70-tallet ble skolene privatisert, og det førte til at de fattigste tok barna sine ut av skolen, de hadde rett og slett ikke råd til å ha dem der. Nå kjøres det kampanjer for å samle opp dem som ikke har fått lese- og skriveopplæring, og man har programmer for folk som vil ta opp videregående utdanning igjen etter å ha falt ut. Dette er spesielt viktig for kvinner som har fått barn i tidlig alder, og dermed ikke fått mulighet til å fullføre utdanninga si.

Støtt sirklene i Norge!

Nå er det viktig at Rød Ungdom fortsetter og videreutvikler samarbeidet med kontaktene i Venezuela. Det er viktig å følge med. Dessuten skal RV ha et prosjekt i Venezuela over nyttår, så der kan vi samarbeide masse, avslutter Hans Petter. Folk som ikke er med i Rød Ungdom kan delta i De bolivarianske sirklene. Det er viktig å støtte sirklene fordi opposisjonen mot Chávez er sterkt støtta av USA, og de har uttalt at de ønsker å drepe ham.

Hans Petter Strøm de Fine på besøk hos PCV

Seier for i tariffnemnda - streikene fortsetter!

Kari Bukve, organisasjonssekretær i OFS

FOTO: AKP.NO

LO har fått medhold i at uorganiserte og utenlandske arbeidere på oljeanlegg skal få samme lønns- og arbeidsvilkår som organiserte, med noen unntak.

I midten av oktober avgjorde Tariffnemnda å allmenngjøre deler av overenskomstene som gjelder på sju oljeanlegg. Bare NHO stemte mot. For å si det grovt mener nemndas flertall mener at loven om allmenngjøring av tariffavtaler innebærer at en slags norsk minstelønn skal gjelde i Norge, også for uorganiserte og utenlandske arbeidere, dersom fagforeningene krever dette.

akp.no: Heismontørene i El&it og rederiansatte organisert i OFS har nå streika i flere måneder for kravet om norsk lønn i Norge. Hvordan har nemndas avgjørelse påvirket deres streiker?

Terje Skog (leder av El&it, region Oslo): Vedtaket bekrefter at kravet vi stiller er det all mulig grunn til stille. Vedtaket tilsier at det er helt absurd at NHO ikke innfrir kravet. Vi stiller sterkere nå.

akp.no: Har NHO endra mening?

Terje Skog: Nei. Og det er fordi de kjemper beinhardt for gjennomføre omveltninger i det norske arbeidslivet. Fagbevegelsen må vise muskler. Avgjørelsen i nemnda er ikke nok. NHO må merke at den norske fagbevegelsen ikke vil la dem gjennomføre omveltningene. NHO registrerer nederlaget i nemnda, men fortsetter kampen fordi de er på jakt etter voldsomme endringer.

akp.no: Hvordan har nemndas avgjørelse påvirket streiken til rederiansatte?

Kari Bukve (organisasjonssekretær i OFS): Vår motpart, rederne, sier at alle skal få norsk lønn, men for oss gjelder det å kunne kontrollere lønna, og at medlemmene har jobbtrygghet.

Det er tidligere avslørt at rederier registrert under bekvemmelighetsflagg opererer med to kontrakter på hver ansatt. En som kan vises fram for fag-

foreninger og myndigheter, og en som egentlig gjelder, som har forrang og gir langt dårligere lønns- og arbeidsvilkår. Derfor har vi reist krav om at alle som arbeider på norsk sokkel for rederiene i Norge, skal være ansatt i et norsk firma. Det statlige Petroleumstilsynet skal være kontrollenhet for å sikre at Tariffnemndas vedtak gjennomføres. Dette er ikke godt nok.

Vi vil kontrollere at alle får riktig lønn sjøl, slik tillitsvalgte har rett til å kontrollere at alle får riktig lønn i vanlige norske bedrifter. Rederiene ansetter utlendinger i selskap registrert i skatteparadiser på dårlige ansettelseskontrakter, derfor er dette kravet viktig. Arbeidsgiversida har ikke endra holdning etter at nemnda traff sitt vedtak. Jeg er redd for at LO er for tidlig ute og feirer nemndas vedtak. Jeg har ennå ikke sett det.

akp.no: Hva er det viktigste som skjer de neste ukene?

Kari Bukve: Vi er i full gang med å organisere stands og bli mer aktive i lokale medier. Også internasjonal medier er interessert, og vi får besøk fra tysk tv denne uka. Vi blir utsatt for massive angrep fra motparten, som for eksempel brev som blir sendt hjem til alle ansatte med desinformasjon fra bedriftene. Vi organiserer medlemsmøter rundt omkring i landet og medlemmene gir full støtte til streiken. Vi fortsetter samarbeidet med heismontørene. Vår nestleder, Bjørn Tjessem, var invitert til deres streikemøte forrige mandag for å innlede om OFS.

Terje Skog: Vi kommer til å foreta en opptrapping og vi kommer til utvikle støttearbeidet. Vi besøker mange foreninger i uka og sprer tusenvis av løpesedler. Vi vil også jobbe for at kampen mot sosial dumping blir synliggjort i forbindelse med de landsomfattende aksjonene 11. november.

akp.no: Et siste ord til leserne?

Kari Bukve: Vi oppfordrer til moralsk og økonomisk støtte.

Terje Skog: Streikene må gjøres til hele fagbevegelsens kamp.

Støtt motstandskampen

15. februar 2003 var vi 120 000 mennesker i gatene, mot USAs forestående angrep på Irak. Selv Unge Høyre var den gang i tvil om de skulle støtte Bush. I dag er Irak et okkupert land. Nylig tok en gruppe aktivister konsekvensen av sin krigsmotstand, og dannet en komite som støtter irakisk motstand – også mot de norske soldatene. Da ble det rabalder.

Hvorfor satte mange morgenkaffen i vrangstrupen da de fikk høre om denne

KOMMENTAR
Bjørnar Moxnes
leder av Rød Ungdom

av fedrelandets største tabuer: Norge er ikke bare en humanitær stormakt og fredsprisens hjemland. Norske soldater tar del i en skitten og blodig okkupasjon.

I forlengelsen av dette kommer spørsmålet om ikke norske soldater da utgjør legitime angrepsmål for irakisk motstand. Svaret er dessverre, «ja». Og de som har ansvaret for dette er den sittende regjering og det nåværende stortingsflertallet. Det er de som

har bestemt at norske soldater skal delta – under direkte britisk kommando – i okkupasjonen, og det er de som har satt oss i den ulykkelige, folkerettslige situasjonen vi nå står i: Motstanden til det irakiske folket mot okkupasjoneskropperne er legitim. Dette innebærer retten til å føre militær motstandskamp. Også mot norske soldater.

For rundt en uke siden opplevde Paul Bigley at broren hans, Ken, ble drept av irakiske gisseltakere. Søndag 17. oktober ledet han nærmere 40 000 demonstranter gjennom Londons gater. «For Kens skyld, og for alle i Iraks skyld, ber jeg dere vise regjeringen hva dere mener. Protester og ta del i marsjen,» sa Bigley til demonstrantene.

Arrangøren av denne demonstrasjonen heter Stop The War Coalition, og talskvinnen deres uttalte: «Før denne ulovlige okkupasjonen avsluttes, blir det ingen fred i Irak. Jo høyere folket roper, jo tryggere vil vi bli alle sammen!» La oss håpe denne oppfordringen når inn i de tusen hjem her i gamlelandet.

Forfatteren Walid al-Kubaisi uttalte nylig i et intervju i Klassekampen: Hvert år feirer nordmenn 9. april og den norske motstandsbevegelsen. Men vil de gi irakere samme rett til motstand?

Rød Ungdom dømt i Høyesterett

Fredag 1. oktober 2004 tapte Rød Ungdom skoleboksaka i Høyesterett. Rød Ungdom stod tiltalt for å ha lagt ut 13 ulike skolebøker til fri nedlasting på Internett.

Opplæringsloven slår fast at opplæringa i offentlig videregående skole eller i lærebedrift er gratis. Rød Ungdoms aksjon var med på å håndheve en lov som staten har brutt i årevis. For dette er organisasjonen nå idømt en foretaksbot på 25 000 kroner, dvs. det er Rød Ungdom som organisasjon som er dømt for lovbruddet. Det er første gang i verdenshistorien at en norsk organisasjon blir dømt for sivil ulydighet. Rød Ungdom ser dette som et alvorlig anslag mot demokratiet, mot ytringsfriheten og den demokratiske retten til å bruke sivil ulydighet.

Dommerne delt

Rød Ungdom har samla brei støtte for retten til å drive sivil ulydighet. Også i Høyesterett var dommerne delt med svært hårfin margin. Dommen mot Rød Ungdom blei vedtatt med 3 mot 2 stemmer. Høyesterettsdommer Georg Rieber-Mohn mener Rød Ungdom aldri burde vært idømt foretaksstraff. Et slikt straffeansvar for en politisk eller idealistisk organisasjon, der lovbruddet er et utslag av organisasjonens politikk eller idealisme, må ha tungtveiende grunner. Slike grunner foreligger ikke i denne saka, mener Rieber-Mohn.

Send penger

Rød Ungdom trenger økonomisk hjelp. Vi oppfordrer alle til å gi penger for å betale boten. Send store og små innskudd til kontonummer 0530 27 47913.

RU-leder Bjørnar Moxnes i Høyesterett.

Foto: RU

Kjøp julegavene hos Rød Ungdom!

I Rød Ungdoms nettbutikk kan du kjøpe bøker og blader, t-skjorter, palestinskjerf og revolusjonær musikk. Et naturlig valg når julehandelen skal starte.

www.sosialisme.no/butikk

RØD★UNGDOM

Rød Ungdom er ungdomsorganisasjonen til AKP og Rød Valgallianse. Vi er en revolusjonær ungdomsorganisasjon og kjemper for et sosialistisk folkestyre. Vil du vite mer, delta på studiering eller bøllekurs? Ta kontakt!

Telefon: 22 98 90 70

E-post: ru@sosialisme.no

Web: <http://www.sosialisme.no>

EU stel fisk frå Afrika

På sekstialet gjorde ein rekke afrikanske land avtalar om at dei kunne selja fiskerettar for å få utanlandsk valuta. EU-landa kjøper årleg fiskerettar for omlag ein milliard kroner.

Dette fører til at lokale fiskarar ikkje får tilgang på ressursane i hava utanfor sitt eige land. Fiskarflåta i EU har ein enorm overkapasitet, ettersom hava i Europa er fiska mest tomme. No fiskar dei opp dei afrikanske ressursane.

I valkampanjen før valet til EU-parlamentet i Danmark argumenterte mange av dei som stilte til val med at dei skulle få ein stopp på EU-fisken i Afrika. Når saka var oppe i EU-parlamentet i haust røysta dei danske partia for å halda fram denne praksisen, med unntak av Junibevægelsen og Venstre (som ikkje røysta).

Dei fagre orda i fiskeripolitikken til EU vert ikkje spegla att med handling.

For oss i Noreg kan det vera noko å tenkja på når det skal tingast med EU om fisken i hava her nord.

Kjelde: *Junibevægelsen* 15.09.04

FOTO: EU-KOMMISSJONEN.

Abonner på Røde Fane! Pris: 100 kr for nye abonnenter.
www.akp.no/rfane

Festskrift til Brigt Kristensen

I forbindelse med at Brigt Kristensen er 60 år i år, blir det utgitt ei bok med aktuell, revolusjonær politikk. Brigt Kristensen har vært en aktiv revolusjonær fra begynnelsen på 1960-tallet. Han er industriarbeider og er representant for Rød Valgallianse i kommunestyret i Bodø. I boka skriver Sigurd Allern, Torstein Dahle, Einar Jetne, Jorun Gulbrandsen, Jon Børge Hansen, Agnete Nesse, Tron Øgrim og mange flere

Det går an for alle å kjøpe boka for 200 kroner. Kontakt redaktøren Jostein Greibrokk, tlf 92055844 eller på e-post: jostein.greibrokk@hibo.no

Nirmal Brahmachari:

På jakt etter det lune redet

På jakt etter det lune rede fløy jeg omkring med brede vinger, og jeg ga ikke opp på halvvegen, selv om jeg ble overrumplet av en forferdelig storm

Men jeg klarte aldri å finne redet alle mine drømmer ble uoppfylte Mitt arbeid ugjort

Kan noen fortelle meg hvor jeg kan finne det lune redet, fylt med hjertelag og varme, som jeg alltid har lengtet etter?

Gjendikta av Thor Sørheim.

Dette diktet står i Nirmal Brahmacharis siste diktsamling *Dikt fra eksil / Poems from Exile*. De er skrevet på engelsk og gjendiktet til norsk av Hanne Bramness, Thor Sørheim og forfatteren sjøl. Bestill fra AKP eller fra nærmeste bokhandel.

ISBN 82-994864-3-2

Nirmals dikt henger nå på t-banen i Oslo.

Ope møte 27.10

Arr: LO i Oslo
Tid/Stad: Klokka 1900, Smuget
Tema: Sosial dumping
Innleiarar: Sigrun Vågeng, NHO mot Arne Byrkjeflot, LO Trondheim.

Vestlandskonferansen 29.-31.10

Arr: Hordaland AKP
Stad: Gimle, Kong Oscars gate 18
home.online.no/~tervalen

På programmet står blant anna: sosial- og utdanningspolitikk, kampen mot pensjonsreformen, sosialistisk revolusjon og kommunistpartiets rolle.

Kvinnekonferanse 30.-31.10

Arr: Nei til EU
Stad: Oslo
www.neitileu.no

Krystallnatta 9.11

Antirasistiske markeringar over heile landet.

Ope møte 11.11

Arr: Attac
Tema: Hvem tjener på handel med tenester?
Tid/stad: Klokka 1900, Studentersamfunnet i Trondheim

Landsomfattande aksjonsdag 9.11

Til forvar for arbeidsmiljølova, mot pensjonsreforma og sosial dumping.

AFA-jubileum 12-14.11

Antifascistisk Aksjon er ti år. Jubileumsfest og konsert på Blitz, Oslo.

Nei til EUs landsmøte 19-21.11

www.neitileu.no

Konferanse 22-23.11

Arr: For velferdsstaten
Tema: Privatisering og konkurranseutsetting.
Sted: Samfunnssalen, Oslo
www.velferdsstaten.no

Klassekampens julemesse 27.11

Sted: Bygdelagssamskipnaden, Nordahl Brunsgt 22, Oslo.

Tiårsjubileum for Noregs Nei 27-28.11

Debattemte og fest på Rockefeller, Oslo. Arrangement over heile landet.

Abonner på akp.no!
Få avisa fritt tilsendt i posten kvar måned.
redaksjonen@akp.no